

Introduktion och vägledning Klimatkontrakt 2030

Detta dokument utgör **en uppdaterad version** av vägledande texter för Klimatkontrakt 2030 version 2025/2026. Det är tänkt som stöd för dialoger och processledningen i det lokala arbetet. Dokumentet är inte tänkt för vidare spridning.

Det långsiktiga syftet med vägledningen är att skapa en gemensam bas och förståelse för process och innehåll i Klimatkontrakten med utgångspunkt i Omställningskartans olika delar (se bild 1). Det kommer därmed också att uppdateras och utvecklas iterativt allteftersom vi lär oss tillsammans.

Ytterligare ett syfte är att underlätta för on-boarding av nya kommuner att snabbare komma in vårt gemensamma språk, beskrivningar och definitioner för att kunna vara med och bidra i vår transformativa omställningsresa i riktning mot missionen.

Fortsatt hantering av Klimatkontrakt 2030:

- 19 juni: Utskick av uppdaterad mall Klimatkontrakt 2030
- Augusti-oktober: Förankring och beslutsprocesser i respektive kommun och myndighet
- 17 september: Citylab – Klimatkontrakt & gemensamma åtaganden
- 30 september: Slutlig mall för Klimatkontrakt 2025/2026
- 7 oktober: Arena Klimatkontrakt i Karlstad
- 23 oktober: Citylab – Uppföljning och analys
- 31 oktober: Sista dag för inskickande av Klimatkontrakt till Viable Cities
- 3–21 november: Redaktionell hantering
- 5 december: Signering vid European Viable Cities Day

Innehållsförteckning

Introduktion och vägledning Klimatkontrakt 2030.....	1
Innehållsförteckning.....	2
1. Inledning.....	3
2. Verktyg för att aktivera ett inkluderande ekosystem för förändring.....	4
3. Förstå systemet och bygga ett starkt mandat.....	4
Klimatkontrakt 2030 kopplar samman aktörer och insatser.....	4
Mål och ambitioner i linje med EUs Fit for 55.....	5
Lokalt engagemang.....	5
4. En rättvis klimatomställning.....	6
Rättvis omställning.....	6
Multipla nyttor och synergier.....	6
5. Samskapa en portfölj, vidta åtgärder och gör till det nya normala.....	7
Innovation, implementering och skalning.....	7
Digital transformation som verktyg för en hållbar och klimatneutral omställning.....	7
Offentliga inköp och upphandling.....	7
Samordning av klimatomställning och klimatanpassning.....	7
Underlätta beteendeförändringar.....	8
6. Lära och reflektera.....	8
7. Åtaganden mellan kommuner - i kraften av många.....	8
Tre grundläggande åtaganden gäller för alla kommuner.....	8
Ytterligare åtaganden mellan kommuner.....	9
Vad kan kommunerna göra nu?.....	9
Detaljerad beskrivning av gemensamma åtaganden.....	9

1. Inledning

Texterna nedan lyfter fram perspektiv som är viktiga i klimatkontraktsprocessen för version 2025/2026. En av huvudidéerna är att tydliggöra kopplingen till omställningskartan (se bild 1). Detta återspeglas i hur kapitlen och avsnitten är indelade i dokumentet.

Frågorna är tänkta att stödja arbetet med att skapa texter för klimatkontraktet samt för uppföljning och analys.

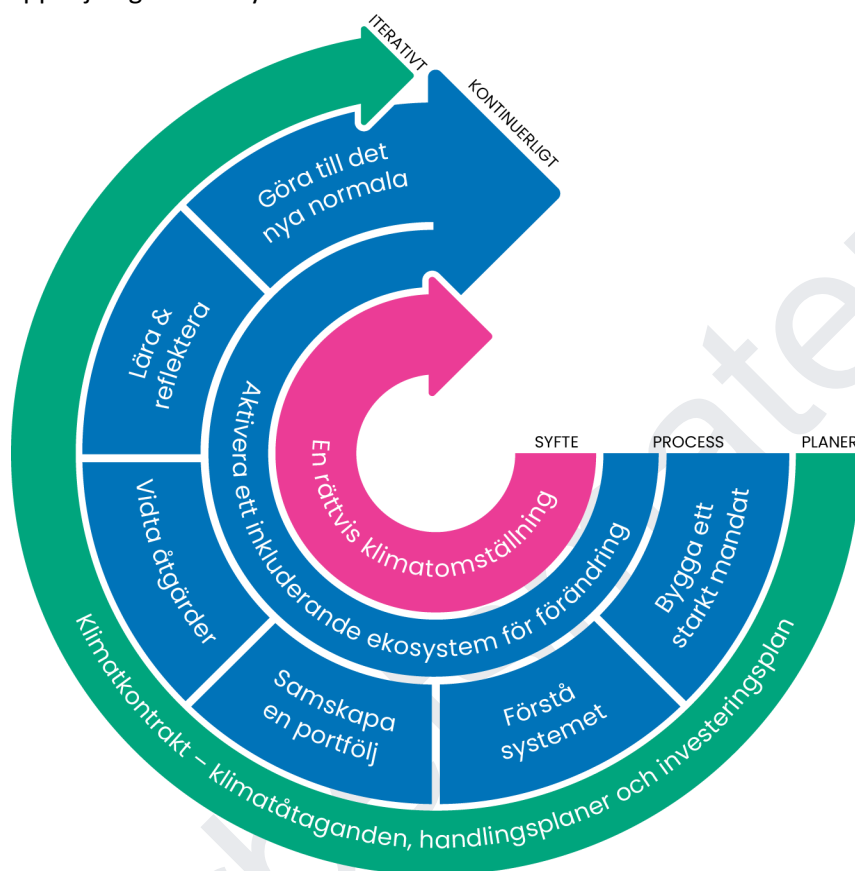

Bild 1. Omställningskartan

2. Verktyg för att aktivera ett inkluderande ekosystem för förändring

Klimatkontrakt 2030 är vårt gemensamma verktyg för att snabba på omställningen till klimatneutrala och hållbara städer i Sverige och Europa. Detta sker inom ramen för målet om klimatneutrala städer 2030, där alla ska kunna leva ett gott liv inom planetens gränser.

Kontraktet innebär ömsesidiga förpliktelser, vilket betyder att myndigheterna måste göra åtaganden för att kunna kräva motsvarande åtaganden från kommunerna och vice versa.

Det är också en samskapande process för innovation, utveckling och lärande. Den är utformad för att påskynda den lokala omställningen och fungera som underlag för dialog med nationella myndigheter och EU. Dessutom är det en grund för samarbete med andra kommuner och regioner.

Målet är att Klimatkontraktet ska vara kortfattat, med ett enkelt och tydligt språk samt vara lätt att administrera.

Kontrakten ska även stärka kommunernas och Sveriges möjligheter inom EU:s Green Deal, Fit for 55, och de finansieringsmöjligheter som följer med detta, i ett europeiskt och globalt perspektiv.

Under 2025 förstärker och förtydligar vi arbetet ytterligare för alla deltagande aktörer, bland annat genom att införa gemensamma åtagande mellan kommuner.

3. Förstå systemet och bygga ett starkt mandat

Klimatkontrakt 2030 kopplar samman aktörer och insatser

Arbetet med målet om klimatneutrala och hållbara städer 2030 innebär att samla många krafter och insatser i samhället för att snabba på omställningen. Därför är det viktigt att Klimatkontrakt 2030 fungerar som ett samlande dokument och en process för städernas mål, strategier, färdplaner och finansiering. Det ska också identifiera gap i förutsättningarna för omställningen till klimatneutrala och hållbara städer.

Detta dokument kan och bör återanvändas, utvecklas och integreras i andra sammanhang, såsom:

- Underlag för överenskommelser med lokala aktörer, till exempel i lokala klimatkontrakt.
- Dialog med andra kommuner och på regional nivå, i relation till regionala utvecklingsstrategier (RUS) och regionala tillväxtmedel.
- Nationell finansiering från bland andra Formas, Energimyndigheten, Vinnova, Tillväxtverket, Trafikverket, Naturvårdsverket, samt europeisk finansiering från exempelvis Horizon Europe, ERUF, European Urban Initiative och URBACT
 - Se exempelvis tidigare sammanställningar om kommuners erhållna finansiering från Klimatkontraktsmyndigheterna.

- Underlag och prioriteringar i kommunens internationella kontakter och strategi i samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle.

Mål och ambitioner i linje med EUs Fit for 55

De kommuner som signerar Klimatkontraktet är ledande i omställningen till klimatneutrala och hållbara städer. Som föregångare innebär det att integrera klimatomställning och hållbar utveckling i det dagliga arbetet, verksamhetsplanen och budgeten. De utvecklar också samarbeten med myndigheter, andra kommuner samt aktörer inom näringsliv, akademi och civilsamhälle. Målet är att dessa kommuner ska uppnå klimatneutralitet redan 2030, vilket är mer ambitiöst än EU:s "Fit for 55"-mål.

För att nå detta mål åtar sig kommunerna att årligen höja sin ambitionsnivå och sätta mål i linje med EU:s ramverk och taxonomi för hållbar finansiering. Det innebär att följa EU:s riktlinjer och kriterier för att säkerställa att investeringar och åtgärder är miljömässigt hållbara. Ledningen och alla chefer samt HR-, kommunikations- och näringslivsfunktionerna är centrala i omställningen. Genom att signera Klimatkontrakt 2030 tar kommunen initiativ till och samordnar stöd till lokala företag, föreningar och medborgare för att aktivt delta i omställningen via den lokala omställningsarenan.

Klimatfrågan ska kopplas tydligt till FN:s globala mål i Agenda 2030. Genom att arbeta holistiskt och systematiskt med hållbar utveckling kan kommunen samla kunskap och data som bidrar till en rättvis omställning och hantering av målkonflikter. Det är viktigt att rätt kompetens finns i omställningsteam och på lokala omställningsarenor.

Lokalt engagemang

Vår gemensamma missionsorienterade ansats och förändringsteori är baserad på forskning om hållbar omställning och systeminnovation. Den tillämpas på samhällsutmaningen med att skapa klimatneutrala och hållbara städer, för att uppnå transformativ förändring genom förändringar i styrande institutioner (till exempel styrformer, regelverk, policyer och finansieringsmodeller), beteenden, kultur och normer, samt genom teknisk innovation. Det handlar om att mobilisera lärande och innovation från lokal till global nivå för att möta sociala behov, med särskilt fokus på Agenda 2030 och Parisavtalet. Vi arbetar med metoder och processer som involverar medborgarna och andra lokala aktörer i ett samskapande omställningsarbete över olika samhällssektorer och förvaltningsnivåer.

Logiken bygger på integration av experiment och innovationsprocesser som initieras av städer och deras partners i att arbeta med lagar, regler och andra ramverk för att accelerera omställning. Vidare understryks vikten av riktning, agilitet och transparens. Med ett gemensamt fokus på missionen och dess utmaningar bygger vi nya sätt att arbeta och verka tillsammans inom en stad eller ett geografiskt område, och tillsammans mellan olika nivåer i samhället. Det är genom kraften av många som vi kan vända trenden och skapa hållbara och livskraftiga samhällen.

Ny form av styrning och ledning för omställning

Kommun

Omställningsarena

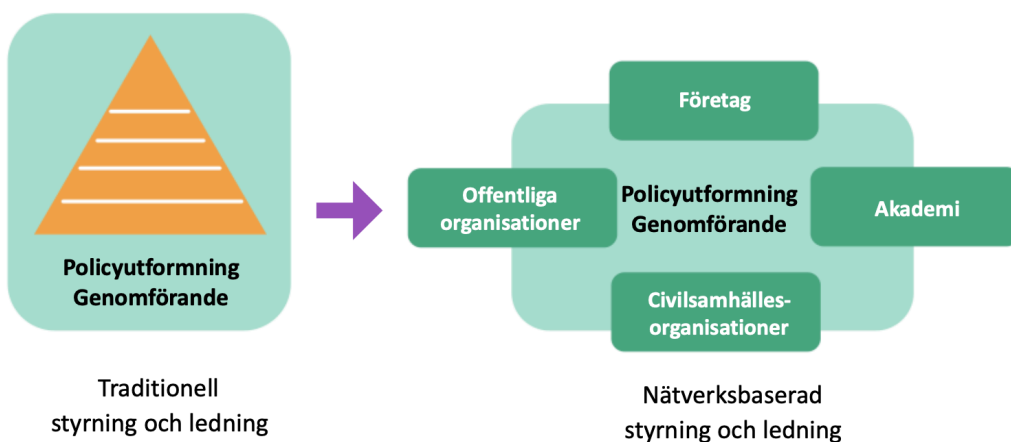

Bild 2. Från traditionell inomorganisatorisk och hierarkisk styrning till nätverksbaserad styrning och ledning för omställning (governance)

4. En rättvis klimatomställning

Rättvis omställning

En rättvis omställning innebär att övergången till ett klimatneutralt och hållbart samhälle sker på ett sätt som tar hänsyn till social rättvisa. Arbetsmarknadens omvandling, skydd av utsatta grupper och rättvis fördelning av omställningens kostnader och fördelar är centrala aspekter.

Multipla nyttor och synergier

Med fokus på en rättvis omställning är det viktigt att identifiera och prioritera klimatomställningsinitiativ som kan bidra till multipla nyttor och synergier. Multipla nyttor uppstår när en åtgärd resulterar i flera positiva utfall, medan synergier uppstår när interaktionen mellan åtgärder ger större fördelar än när de genomförs separat. Till exempel kan grön infrastruktur fungera som kolsänka, öka motståndskraften mot klimatförändringar, förbättra miljön, öka livskvaliteten, främja folkhälsan och stärka den lokala ekonomin. Ett holistiskt synsätt säkerställer att insatser inom ett område skapar positiva kringeffekter för hela samhället.

5. Samskapa en portfölj, vidta åtgärder och gör till det nya normala

Innovation, implementering och skalning

En kraftfull omställning behöver nya lösningar för hur vi transporterar oss, producerar och använder energi, lagrar koldioxid, kommunicerar och bedriver demokratiska processer och mycket mer. Att fokusera och kraftsamla det innovations- och utvecklingsarbete som bedrivs i näringsliv, civilsamhälle, kommun och region samt akademi, liksom de processer och insatser som stödjer och främjar detta från innovationsstödjande aktörer är därför en central del av omställningen. Detta inbegriper bland annat insatser för att skala och sprida nya lösningar.

Digital transformation som verktyg för en hållbar och klimatneutral omställning

Digitaliseringen innebär en potential för en accelererad omställning på en mängd olika sätt. Bland annat genom förbättrade beslutsunderlag och datadrivna utvecklingsinitiativ. För att digitalisering ska fungera som en integrerad möjliggörare i kommunernas omställning till hållbarhet och klimatneutralitet, måste kommunen identifiera och samordna relevanta styrdokument som klimatfärdplan och digitaliseringsstrategi. Genom att, i ett samlat perspektiv, integrera dessa i den ordinarie verksamheten blir klimatomställning och digitalisering en del av den ordinarie styrningsprocessen, inklusive portföljstyrning och uppföljningsprocesser, både vertikalt och horisontellt.

Offentliga inköp och upphandling

Offentliga verksamheter kan med sin storlek, omfattning och genomslagskraft agera förebilder för företag och medborgare, genom att ställa krav på leverantörer och samarbetspartners. Offentlig upphandling uppgår till stora summor årligen och har därmed en betydande påverkan på miljö och samhälle. Kommunerna har genom detta stor potential att främja en hållbar utveckling genom att fokusera på klimat, miljö, jämställdhet och andra sociala frågor i sina upphandlingar och inköp. Det är viktigt att samverka internt och externt, samt att det finns kompetens och resurser för att säkerställa att hållbarhetskrav följs och utvecklas kontinuerligt.

Samordning av klimatomställning och klimatanpassning

Städer ligger i frontlinjen i kampen mot klimatförändringar eftersom de både är stora källor till utsläpp av växthusgaser och är starkt exponerade och sårbara för klimatförändringarnas effekter. Utsläppsminskningar och klimatanpassning hanteras ofta separat, vilket kan leda till ineffektiv resursanvändning och felanpassning (maladaptation) men även att sårbarheter byggs in i omställningen.

Ambitionen är att skapa klimatneutrala och hållbara städer som också anpassar sig till klimatvariationer och förändringar för att stödja hållbar utveckling för alla. Målet är att utveckla och genomföra holistiska och sammanhängande strategier och planer som kan minska växthusgasutsläpp, öka kolinlagring och stärka motståndskraften mot klimatvariationer och förändringar. Detta främjar stärkt beredskap, samarbete mellan olika administrativa sektorer, civilsamhälle och akademi, samt har potential att engagera näringslivet och utnyttja innovativa teknologier och metoder.

Underlätta beteendeförändringar

Hur vi lever påverkar vårt välbefinnande och världens klimat och miljö. Vår livsstil påverkar mark, vatten, luft, djur och växter nu och för framtida generationer. Maten vi äter, prylarna vi köper, hur vi bor, arbetar och spenderar vår fritid spelar roll. Om alla levde som i Sverige skulle vi behöva nästan fyra jordklot. En hållbar livsstil främjar hållbar samhällsutveckling (miljömässig, social och ekonomisk) och ökar livskvaliteten. Som en del av omställningsarbetet behöver vi därför arbeta med att underlätta och möjliggöra personliga val och ageranden som skapar goda förutsättningar för att leva hållbart och ta ansvar för andra människor, annat liv på planeten och framtida generationer.

6. Lära och reflektera

Det är angeläget att fortsätta att utveckla nyckeltal, indikatorer och synliggöra lärande och nya sätt att arbeta. För uppföljning och analys av omställningen till klimatneutrala och hållbara städer används olika processer och verktyg för att samla in och analysera data. Vi behöver stärka stöd och samverkan för att utbyta bästa praxis och gemensamt lära av varandra. Samarbetet med nationella myndigheter är avgörande för att få tillgång till resurser, riktlinjer och stöd för uppföljning och analys. Utöver utsläppsdata inkluderar dessa socioekonomiska indikatorer som sysselsättning, hälsa och sociala förhållanden.

7. Åtaganden mellan kommuner - i kraften av många

De åtaganden mellan kommuner som introduceras i Klimatkontraktet version 2025/2026 gör det möjligt att arbeta tillsammans i kraften av många i samma riktning. Genom att flera kommuner åtar sig liknande insatser skapas legitimitet för förändring, ökade möjligheter till samverkan, tydligare signaler till stat och marknad – och stärkta förutsättningar för och förmåga till lärande och skalning.

Det finns tio förslag på åtaganden mellan kommuner i Klimatkontraktet version 2025/2026. Varje gemensamt åtagande är strukturerat utifrån tre steg:

- Initiera – Lägga grunden genom att bygga mandat och förstå systemet
- Etablera – Införa strukturer och arbetssätt, samt samskapa portfölj och vidta åtgärder
- Transformera – Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera

Tre grundläggande åtaganden gäller för alla kommuner

Som en del av det gemensamma åtagandet har parterna identifierat tre centrala utvecklingsprocesser. Dessa processer är gemensamma för samtliga signerande parter och uttrycks gemensamt i kontraktets inledning, för att sedan konkretiseras i varje parts eget arbete och förstärkas genom de nya åtagandena mellan kommunerna i syfte att tydliggöra lokala prioriteringar, ansvar och genomförandekraft.

Dessa tre åtaganden är:

1. Förstärkt styrning och ledning för att accelerera klimatomställningen
2. Klimatanalyser och klimatberäkningar som grund för strategisk klimatstyrning
3. Finansiera och investera i klimatomställningen

Ytterligare åtaganden mellan kommuner

Utöver de tre grundläggande åtagandena, erbjuds kommunerna att även anta åtaganden kring ytterligare sju områden. Dessa åtaganden är frivilliga och väljs utifrån lokal prioritering, men syftar till att stödja kommuner att kraftsamla kring konkreta områden och insatser för att accelerera omställningen.

4. Social hållbarhet och en rättvis klimatomställning
5. Digital transformation som möjliggörare för klimatomställningen
6. Upphandling och inköp som strategiska verktyg
7. Kompletterande och kompenserande åtgärder
8. Samordnad klimatomställning och klimatanpassning
9. Medborgarengagemang och delaktighet i klimatomställningen
10. Kommunikation för klimatomställning

Vad kan de kommuner som tar fram Klimatkontrakt version 2025/2026 göra nu?

- Använd detta dokument och processen för att formulera texten kring kommunens åtagande för intern förankring, dialog och politisk förankring
- Fundera på vilka åtaganden som är mest relevanta att anta ur ett lokalt perspektiv
- Börja formulera kontraktstext med utgångspunkt i de tre gemensamma åtagandena som delas av samtliga parter
- Diskutera hur kommunen vill bidra genom att anta ytterligare gemensamma åtaganden

Detaljerad beskrivning av gemensamma åtaganden

Nedan följer detaljerade beskrivningar av vad varje gemensamt åtagande kan innebära utifrån de tre stegen: initiera, etablera, och transformera. Under varje gemensamt åtagande finns en text som inleds "Vi åtar oss att [...]" (se röd ram i bilden nedan). **Detta är den beskrivande text av åtagandet som kommuner välkomnas att lyfta in i sitt Klimatkontrakt version 2025/2026.** Övriga punkter är avsedda att användas för organisering och orientering i det lokala arbetet, och för att stödja samarbetet mellan kommunerna.

Gemensamt åtagande	Initiera Bygg mandat och första systemet	Etablera Samskapa portfölj och vidta åtgärder	Transformera Skala upp, accelerera, fortsätt utforska och avancera	Konkreter exempel på insatser
 <div>Vi åtar oss att ta nästa steg i att bygga upp/förstärka en styrning och ledning som möjliggör systemförändrande klimatomställning och effektivt resursutnyttjande.</div>	<p>1.1 Säkerställa förankring av klimatomställningsarbetet på ledningsnivå i politik, förvaltning och bolag.</p> <p>1.2 Säkerställa beslut om att etablera/delta i en eller flera lokala/regionala omställningsarenor med externt deltagande från näringsliv, akademi och civilsamhälle.</p> <p>1.3 Utveckla vår datainsamling och analysera hur våra klimatmål påverkar samtliga kommunövergripande mål (Exempelvis genom plattformar såsom WWFs One Planet City Challenge, ClimateView)</p> <p>1.4 Etablera beslutsforum som säkerställer multipla nyttor, såsom klimatnytta, rättvisa och samhällsnytta, och hanterar målkonflikter med bärning på klimatarbetet och klimatinvesteringar.</p>	<p>1.5 Tillsammans med aktörerna på den lokala omställningsarenan skapa en gemensam portfölj med insatser som beslutas och följs upp på den lokala omställningsarenan.</p> <p>1.6 Säkerställa synkronisering mellan arbetet med klimattårlplan och verksamhets- och budgetberedning.</p> <p>1.7 Säkerställa beslut om modell för att samfinansiera prioriterade klimatåtgärder.</p>	<p>1.8 Säkerställa att vår/-a lokala omställningsarena/-or har kapacitet att mobilisera resurser, fatta gemensamma beslut och genomföra åtgärder för omställning i det geografiska området.</p> <p>1.9 Säkerställa beslut som skiftar om investeringar till systemomställande åtgärder i hela samhället.</p> <p>1.10 Bidra till att etablera fungerande arbetssätt som nytt normalfällage – inom kommunikation, geografi, nationellt eller sektorsvis – genom policyutveckling, kunskapsdelning och samverkan.</p>	<p>Besluta om att tillämpa principerna i cirkulär ekonomi (resurshantering) inom kommunorganisationen.</p> <ul style="list-style-type: none">- Exempelvis i mark-, exploaterings- och planprocesser för att undvika rivning och premiera ombyggnation istället för nybyggnation.

Bild 3. Exempel på gemensamt åtagande nummer 1. Röd ruta markerar den beskrivande texten som lyfts in i klimatkontraktet version 2025/2026.

3.1 Åtagande 1: Förstärkt styrning och ledning för att accelerera klimatomställningen

Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
<div data-bbox="67 427 369 734" data-label="Image"> </div> <p>Vi åtar oss att ta nästa steg i att bygga upp/förstärka en styrning och ledning som möjliggör systemförändrande klimatomställning och effektivt resursutnyttjande.</p>	<p>1.1 Säkerställa förankring av klimatomställningsarbetet på ledningsnivå i politik, förvaltning och bolag.</p> <p>1.2 Säkerställa beslut om att etablera/delta i en eller flera lokala/regionala omställningsarenor med externt deltagande från näringsliv, akademi och civilsamhälle.</p> <p>1.3 Utveckla vår datainsamling och analysera hur våra klimatmål påverkar samtliga kommunövergripande mål (Exempelvis genom plattformar såsom WWFs One Planet City Challenge; ClimateView)</p> <p>1.4 Etablera beslutsforum som säkerställer multipla nyttor, såsom klimatnytta, rättvisa och samhällsnytta, och hanterar målkonflikter med bäring på klimatarbetet och klimatinvesteringar.</p>	<p>1.5 Tillsammans med aktörerna på den lokala omställningsarenan skapa en gemensam portfölj med insatser som beslutas och följs upp på den lokala omställningsarenan.</p> <p>1.6 Säkerställa synkronisering mellan arbetet med klimatfärdplan och verksamhets- och budgetberedning.</p> <p>1.7 Säkerställa beslut om modell för att samfinansiera prioriterade klimatåtgärder.</p>	<p>1.8 Säkerställa att vår/-a lokala omställningsarena/-or har kapacitet att mobilisera resurser, fatta gemensamma beslut och genomföra åtgärder för omställning i det geografiska området.</p> <p>1.9 Säkerställa beslut som skiftar om investeringar till systemomställande åtgärder i hela samhället.</p> <p>1.10 Bidra till att etablera fungerande arbetssätt som nytt normalläge – inom kommunkoncern, geografi, nationellt eller sektorsvis – genom policyutveckling, kunskapsdelning och samverkan.</p>	<p>Besluta om att tillämpa principerna i cirkulär ekonomi (resurshantering) inom kommunorganisationen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exempelvis i mark-, exploaterings- och planprocesser för att undvika rivning och premiera ombyggnation istället för nybyggnation.

3.2 Åtagande 2: Klimatanalyser och klimatberäkningar som grund för strategisk klimatstyrning

Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
<div data-bbox="64 405 383 715" data-label="Image"> </div> <p>Vi åtar oss att fördjupa och samordna vårt arbete med datainsamling, klimatanalyser och klimatberäkningar för att stärka vår förmåga att styra och följa upp klimatomställningen – och bidra till en gemensam nationell kapacitet.</p>	<p>2.1 Säkerställa politiskt och organisatoriskt stöd för att införa klimatanalyser och klimatberäkningar som ett beslutsstöd i centrala processer (t.ex. budget, planering, upphandling, investering).</p> <p>2.2 Kartlägga nuvarande arbetssätt inklusive digitala verktyg för klimatanalyser och klimatberäkningar i våra kommuner och identifiera behov av gemensam metodutveckling.</p> <p>2.3 Utveckla vår datainsamling och analysera hur våra klimatmål påverkar samtliga kommunövergripande mål (Exempelvis genom plattformar såsom WWFs One Planet City Challenge; ClimateView)</p>	<p>2.4 Ta fram och börja använda en gemensam modell/indikator set för att genomföra klimatanalyser och klimatberäkningar, anpassad för kommunal tillämpning.</p> <p>2.5 Planera åtgärder utifrån samt följa upp och rapportera utvecklingen mot våra klimatmål enligt relevanta lokala eller nationella nyckeltal, tillgängliga via Kolada eller annan öppen plattform.</p> <p>2.6 Etablera ett lokalt arbete där utveckling utgår från gemensamma nyckeltal, tillgängliga via Kolada eller annan öppen plattform.</p> <p>2.7 Införa systematiska klimatanalyser och/eller klimatberäkningar som en del av planering, lokala färdplaner, investeringar, driftsbudget, och åtgärdsportföljer.</p>	<p>2.8 Använda våra gemensamma klimatanalyser och klimatberäkningar för att skapa ett normskifte i hur driftbudget allokteras och hur investeringar planeras och prioriteras, där systemomställande åtgärder ges företräde.</p> <p>2.9 Sprida vår gemensamma modell nationellt som exempel på ett fungerande arbetssätt för lokal klimatstyrning.</p> <p>2.10 Bidra till nationell metodutveckling och påverka standardisering av lokal klimatstatistik och rapportering, bland annat vad gäller nyckeltal, tillsammans med relevanta aktörer såsom myndigheter och forskningsaktörer.</p>	<p>Anslut till/tillämpa ramverk för rapportering om klimat- och omställningsrelaterad data, exempelvis genom</p> <ul style="list-style-type: none"> - WWF One Planet City Challenge (OPPC) - ClimateView

3.3 Åtagande 3: Finansiera och investera i klimatomställningen

Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
 <p>Vi åtar oss att förstärka vårt arbete med att finansiera klimatomställningen – genom att rikta om resurser, bygga gemensamma investeringsportföljer och påverka normer för klimatinvesteringar.</p>	<p>3.1 Bygga mandat och förståelse för finansieringssystemet. Bidra till att definiera vad som utgör en klimatinvestering och etablera denna definition i kommunkoncernen.</p> <p>3.2 Kartlägga roller, ansvar, budgetstrukturer och beslutskedjor samt intern analys av finansieringsgap som påverkar både drift och investeringar i relation till en accelererad klimatomställning inom vår kommun och mellan aktörer.</p> <p>3.3 Säkerställa organisation för att arbeta med klimatinvesteringar som en strategisk del av verksamhetsutvecklingen, exempelvis genom att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Besluta om att ta fram en kommunal klimatinvesteringsplan som integreras i befintlig struktur. - Bygga upp/utveckla intern kompetens kring att genomföra samhällsekonomiska kostnadsberäkningar - Bygga upp/utveckla intern kompetens kring kostnader utifrån ett livscykelperspektiv <p>3.4 Identifiera befintliga resurser och finansieringsmöjligheter (interna och externa) som redan används eller kan omriktas till omställningen.</p>	<p>3.5 Ta fram en gemensam åtgärdsportfölj där klimatnytta, ekonomisk bärkraft och samhällsnytta vägs in i prioriteringar.</p> <p>3.6 Testa och inför modeller för samfinansiering genom olika finansiella flöden. Exempelvis genom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Investeringspartnerskap, fonder eller medborgarfinansiering. - Pilotprojekt för grön portföljstyrning - Samarbete med relevanta aktörer inom näringsliv, och civilsamhälle. <p>3.7 Införa klimatbedömningar av investeringar i kommunens budgetprocess. Exempelvis genom att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ta fram strukturer för att integrera spendanalys, livscykelanalys, livscykelkostnader och social miljöbedömning i budgetprocessen. - Ta långsiktiga tidsperspektiv som tillåter bedömning av långsiktiga effekter. <p>3.8 Följa upp att klimatinvesteringsplanen integreras och genomförs i budget och verksamhetsplaner.</p>	<p>3.9 Använda klimatinvesteringsarbetet för att omrikta/omfördela resurser till systemomställande insatser inom exempelvis energi, mobilitet, byggnation och konsumtion. Exempelvis genom att:</p> <p>3.10 Tillhandahålla testbäddscheckar för små- medelstora företag</p> <p>3.11 Etablera klimatfond för civilsamhället</p> <p>3.12 Samverka kring finansieringsmöjligheter för rättvis klimatomställning.</p> <p>3.13 Arbeta för att påverka regionala och nationella investeringsprinciper genom att visa vägar till samverkan, samfinansieringslösningar, gemensamma upphandlingar, samt andra nya finansiella modeller.</p> <p>3.14 Bidra till att etablera nya normer för klimatinvesteringar. Exempelvis genom att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Delta i nationella policyprocesser - Skapa öppna data- och rapporteringslösningar kring klimatbudget och klimatinvestering 	<ul style="list-style-type: none"> - Inför klimatväxling för tjänsteresor

3.4 Åtagande 4: Social hållbarhet och en rättvis klimatomställning

Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
 <p>Vi åtar oss att integrera social hållbarhet och rättvisaspekter som grund i beslut, åtgärder och uppföljning för att säkerställa att klimatomställningen är inkluderande, rättvis och långsiktigt hållbar.</p>	<p>4.1 Bidra till att definiera vad en rättvis klimatomställning omfattar i ett lokalt sammanhang, socialt, ekologiskt och ekonomiskt.</p> <p>4.2 Kartlägga och synliggöra rättvisaspekter i den lokala klimatomställningen, exempelvis genom att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifiera risker och möjligheter kopplat till rättvisa i kommunens klimatarbete. - främjas en rättvis fördelning av omställningens kostnader och fördelar - se över vilken statistik och data som finns eller behövs för att genomföra socioekonomiska och konsumtionsbaserade analyser utifrån ett rättviseperspektiv (könsfördelning, ålder, etc.) - identifiera åtgärder som kan behövas för att stötta grupper som riskerar att påverkas negativt av omställningen. <p>4.3 Bygga kunskap och kapacitet inom organisationen för att säkerställa genomförandet av en rättvis klimatomställning, exempelvis genom att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utbilda tjänstepersoner och beslutsfattare i rättvis omställning. - säkerställa att val av digitala och tekniska lösningar är väl genomtänkta för att: <ul style="list-style-type: none"> - vara inkluderande och tillgängliga - motverka inlåsning eller oavsiktliga negativa eller orättvisa effekter på olika grupper - Säkerställa att digitala och tekniska lösningar implementeras på ett genomtänkt sätt med hänsyn till jämn fördelning av nyttor och effekter mellan olika grupper 	<p>4.4 Säkerställa att strategier och beslut inkluderar perspektiv på social, ekologisk och teknisk rättvisa (exempelvis moteverkande av inbyggd bias samt säkerställande av teknisk tillgänglighet), exempelvis genom att stötta tvärsektoriell samverkan över flera expertiser (social, ekologisk, teknisk).</p> <p>4.5 Utveckla åtgärdsportföljer som väger in rättvisefrågor i bedömning av nytta, risk och räckvidd.</p> <p>4.6 Utveckla former för dialog om rättvis omställning med berörda grupper.</p> <p>4.7 Säkerställa att beslutsunderlag inkluderar analyser av påverkan på olika grupper.</p> <p>4.8 Säkerställa att information om åtgärder är tillgänglig och begriplig.</p>	<p>4.9 Följa upp hur våra åtgärder påverkar olika grupper och justera därefter.</p> <p>4.10 Utvärdera effekter på hushåll, områden och grupper – både positiva och negativa</p> <p>4.11 Dela öppet med andra aktörer och påverka nationell policy för att främja rättvisa i klimatomställningen, exempelvis genom att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Delta i nationella/regionala forum eller lärnätverk kring rättvis omställning. - Sprida lärande nationellt och delta i utvecklingen av gemensamma ramverk och forum. <p>4.12 Integrera rättvisuppföljning i stadens årliga uppföljningsstruktur.</p>	<p>Anta rättviseperspektiv i stadsplaneringen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3-30-300-perspektiv - 80-/8-årsperspektiv

3.5 Åtagande 5: Digital transformation som möjliggörare för klimatomställningen

Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
 <p>Vi åtar oss att fördjupa och samordna vårt arbete med digital transformation som möjliggörare i klimatomställningen för att stärka lokal förmåga och bidra till gemensam nationell kapacitet runt integrerad grön och digital omställning.</p>	<p>5.1 Kartlägga hur digital transformation och klimatomställning behandlas i vår befintliga styrning (exempelvis styrdokument och forum) och identifiera förbättringsområden för ökad integrering.</p> <p>5.2 Identifiera strategiska områden för digital transformation som verktyg i klimatomställningen och initiera samverkan med aktörer som behöver involveras (exempelvis mobilitet, cirkularitet, energianvändning i fastigheter).</p> <p>5.3 Samla och stötta pågående initiativ och projekt hos aktörerna, synliggöra och kommunicera kopplingen till strategiska områden och övergripande klimatmål för att lära och bygga gemensam förmåga.</p>	<p>5.4 Integrera digital transformation i styrning, portföljhantering och klimatarbete.</p> <p>5.5 Integrera digitaliseringsaktiviteter i vår klimatfärdplan för strategiska områden, samt göra motsvarande integration i färdplaner för digital transformation för direkt koppling till befintliga portföljer, investeringar och åtgärder.</p> <p>5.6 Etablera forum för samverkan i grön och digital omställning utgående ifrån strategiska områden, mobilisera lokala aktörer och utveckla gemensamma åtgärder.</p> <p>5.7 Implementera digitala lösningar för att reducera utsläppen (genomförande av klimatåtgärder) samt för analys och uppföljning av klimatåtgärder.</p> <p>5.8 Säkerställa behovsstyrd och hållbar digital transformation och dataförvaltning.</p>	<p>5.9 Använda etablerade forum för att skapa ett nytt normalläge där klimatomställning, digital transformation och verksamhetsutveckling är integrerade processer.</p> <p>5.10 Utveckla styrstrukturer så att klimat- och digitaliseringsmål integreras och följs upp i rätt processer och forum, både horisontellt (förvaltningar) och vertikalt (ledningsnivå).</p> <p>5.11 Bidra till nationell skalning av digitala lösningar genom öppna källor och öppna data.</p> <p>5.12 Initiera eller delta i ekosystem av aktörer (offentlig sektor, näringsliv, akademi) för att utveckla och skala digitala lösningar med klimatnytta samt dela resultat och lärdomar.</p> <p>5.13 Agera lokalt med EU som kompass, utgå ifrån befintliga ramverk och standarder och nyttja och bidra till gemensamma resurser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Engagera digitaliseringskompetens och resurser i lokala omställningsteam och styrgrupper för Klimatneutrala städer 2030. - Anslut till befintliga nationella stöd för kunskapsdelning, dialog och skalning av digitala lösningar med klimatnytta, exempelvis Urban Twin Transition Center (UTTC). - Identifiera användningsområden och strategiska datamängder för delning enligt EU Green deal dataspace.

3.6 Åtagande 6: Upphandling och inköp som strategiska verktyg

Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
 <p>Vi åtar oss att utveckla upphandling och inköp som strategiska verktyg som driver klimatomställning genom styrning, kravställning och samverkan – lokalt och bortom den egna organisationen.</p>	<p>6.1 Säkra resurser för att driva utveckling och införande av upphandling och inköp som verktyg i klimatomställningsarbetet.</p> <p>6.2 Höja kompetensen och stärka insikter hos upphandlare, beställare och leverantörer i hela kommunorganisation kring hur en ökad resurseffektivitet och strategier för cirkulär ekonomi kan minska klimatpåverkan från varor och tjänster.</p> <p>6.3 Införa processer och verktyg för att kartlägga hur och i vilken omfattning inköp och upphandling kan användas som verktyg i klimatomställningsarbetet, exempelvis genom användning av detaljerad uppföljning av climateffekter.</p>	<p>6.4 Ta fram klimatkrav för identifierade varor/tjänster med stor klimatomställningspotential. Exempelvis inom transport, livsmedel, anläggningsmaterial.</p> <p>6.5 Införa klimatkrav i upphandling för transportdelen i nya avtal, d.v.s. reglering kring hur produkter levereras till mottagaren.</p> <p>6.6 Ta fram metod och avsätt resurser för att följa upp satta klimatkrav inom upphandling.</p> <p>6.7 Införa en modell för att ställa och följa upp krav på resurseffektivitet, återvinning och återbruk vid offentlig upphandling inom specifika varukategorier.</p>	<p>6.8 Samarbeta med andra kommuner och aktörer för att utveckla och etablera ramavtal och dynamiska inköpssystem.</p> <p>6.9 Identifiera - i samverkan med näringslivet - produkter som man genom samhandling inom inköp och upphandling kan påverka leverantörer till att utveckla/tillhandahålla med väsentligt lägre klimatavtryck (både avseende produkt och produktion).</p> <p>6.10 Integrera upphandling i innovationsprocesser där flera kommuner och företag går samman om att utveckla nya lösningar, för att både möta den egna organisationens behov och för att resulterade lösningar ska skalas på marknaden.</p> <p>6.11 Säkerställa - i samarbete med andra aktörer - att lämpliga resurser och infrastruktur finns på plats för storskaligt återbruk. Specifika varor anges, som till exempel byggmaterial, plast, textil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Anslut till InfraSwedens avsiktsförklaring om utsläppsfria anläggningsentreprenader [Här finns avsiktsförklaringen] - Tillämpa kategoristyrning som metod för att få medskapande i framtagande av klimatkrav för upphandling - Ställ klimatkrav på transporttjänster - Införa ett cirkulärt arbetssätt inom kommunkoncernen vad gäller inköp och användning av specifikt identifierade varor/tjänster, som till exempel möbler, arbetskläder, elektronik.

3.7 Åtagande 7: Kompletterande och kompenserande åtgärder

Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
 <p>Vi åtar oss att arbeta med kompletterande och kompenserande åtgärder som bidrar till att minska klimatpåverkan, utöver direkta utsläppsminskningar, exempelvis genom att binda kol i marken via förbättrad jordhälsa och hållbar markanvändning.</p>	<p>7.1 Bygga upp kompetens inom relevanta delar av kommunkoncernen kring kompletterande och kompenserande åtgärder, exempelvis avseende hur dessa länkas till strategier och processer för upphandling, markanvändning och exploatering.</p> <p>7.2 Bygga upp förståelse kring mervärden, risker, kostnader och sideeffekter av kompletterande och kompenserande åtgärder, samt hur dessa fördelas mellan aktörsgrupper.</p> <p>7.3 Kunskap byggs kring beräkningsmetoder som ligger till grund för bedömning och uppföljning av kompletterande och kompenserande åtgärder.</p>	<p>7.4 Kompenserande och kompletterande åtgärder utreds och genomförs inom områden såsom exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exploatering och byggnation, avseende träbyggnation, användning av biokol, bedömning av markanvändning, etc. - Lantbruket: ökad kolinlagring stöttas genom aktiv samverkan mellan kommun, lantbrukare, samt andra relevanta aktörer på lokal eller regional nivå. - CCS, CCSU <p>7.5 Vi skapar och/eller använder befintliga arenor för dialog mellan relevanta aktörer och bygger kunskap kring goda exempel och mervärden från kompenserande och kompletterande åtgärder.</p> <p>7.6 Vi arbetar för att ta fram gemensamma överenskommelser om genomförande av insatser för ökad kolinlagring mellan relevanta aktörer såsom lantbrukare, kommun, näringsliv.</p>	<p>7.7 Delta aktivt i samverkan nationellt och/eller på europeisk nivå för att öka kunskap och arbete med kompletterande och kompenserande åtgärder.</p> <p>7.8 Bidra till att utveckla relevanta regelverk och styrmedel för att stödja etableringen av livskraftiga och hållbara strukturer och marknader för kompenserande och kompletterande åtgärder, exempelvis i utvecklingen av marknaden för kolkrediter.</p>	

3.8 Åtagande 8: Samordnad klimatomställning och klimatanpassning

Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
 <p>Vi åtar oss att stärka klimatomställningen genom att samordna den med klimatanpassning och beredskap för att bygga långsiktig resiliens.</p>	<p>8.1 Arbeta för att höja medvetenheten om och fördjupa kunskapen hos omställningsteam och -arena om hur klimatförändringar och ett osäkrare omvärldsläge påverkar de system och tjänster som behöver ställas om för att nå klimatneutralitet genom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kommunikation från kommunens klimatanpassnings-team eller beredskapsteam samt kommunikations-/utbildningsmaterial från regional eller nationell nivå. - att skapa interna strukturer för informellt informationsutbyte mellan kommunens omställnings-, beredskaps- eller anpassningsenheter. <p>8.2 Kartlägga ansvar, mandat och organisation kring frågan; forum för förvaltningar, bolag och beslutsfattare som har rådighet över och berörs av omställning, klimatanpassning och beredskap; tydliggöra det politiska och organisatoriska stödet för arbetet.</p> <p>8.3 Stödja att klimatanpassning och beredskap etableras som en strategisk fråga i kommunens ledning och ses som angränsande områden till klimatomställningen. I gränssnittet mellan dessa frågor finns både synergier och målkonflikter som behöver</p>	<p>8.4 Utveckla eller uppdatera klimatrisk- och sårbarhetsanalys (av klimat handlingsplanen), inklusive lyfta fram sektorer, infrastrukturer, geografiska områden, och grupper i befolkningen som är extra utsatta/sårbara för klimatrisker liksom andra samhällsrisker (exv. geopolitiska). Här involveras medborgare och utsatta grupper perspektiv.</p> <p>8.5 Identifiera lokala områden, sektorer, och åtgärder där anpassning, beredskap och omställning stärker varandra, såsom exempelvis livsmedelsberedskap</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ta fram ramverk/vägledning för prioritering av konkreta insatser <p>8.6 Utveckla processer för strategisk samverkan mellan anpassnings-, beredskaps- och omställningsarbetet inom ledning och styrning (kan vissa beslutsprocesser synkas bättre?).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inom arbetet med att koppla omställning och klimatanpassning följs de vägledande principerna i den nationella strategin för klimatanpassning: klimatanpassa omställningen och omställningssäkra klimatanpassningen. Beredskapsperspektivet läggs till för att stärka ett helhetsperspektiv i bedömning av insatser. 	<p>8.7 Etablera och kontinuerligt förstärka att klimatanpassning och beredskap ses som självklara delar av klimatomställningsarbetet och vice versa.</p> <p>8.8 Etablera och göra resiliensperspektivet till det nya normala i förvaltningar, policyer och kommunala bolag som arbetar med omställningen. Detta inkluderar etablerade processer för uppföljning, utvärdering och lärande av resiliensarbetet i omställningsresan.</p> <p>8.9 Delta i gemensamt lärande med andra städer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Använd/applicera existerande forskningsresultat, etablerade processer och verktyg samt erfarenheter från andra städer, inklusive internationellt, i utvecklingen av konkreta åtgärder (i synnerhet naturbaserade lösningar) och integrerade arbetssätt. - Bidra till policyskapande och samverkan på regional, nationell och EU-nivå. <p>8.10 Verka för att verktyg och finansiering utvecklas som stödjer långsiktig och systematisk integrering av klimatanpassning och beredskap i omställningsarbetet samt bygger bredare robusthet och resiliens.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Utveckla eller uppdatera risk- och sårbarhetsanalys av klimathandlingsplanen. - Sätt upp rutin för att "snabbutvärdera" effekten på utsläpp och anpassnings- förmåga i konkreta omställnings- och anpassningsåtgärder enligt principen "klimatanpassa omställningen och omställningssäkra klimatanpassningen". - Arrangera workshop/ utbildningsinsats i "adaptive planning".

	uppmärksammas och bör hanteras.			
Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
 <p>Vi åtar oss att stärka medborgarengagemang och -delaktighet som integrerade delar av klimatomställningen genom att utveckla metoder för dialog, samskapande och påverkan i klimatbeslutsprocesser.</p>	<p>9.1 Kartlägga och identifiera processer för medborgarengagemang: vad fungerar och vad behöver förbättras eller ändras?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exempelvis genom att kartlägga vilka målgrupper som berörs av åtgärder eller som kan bidra till högre kvalitet och bättre genomförande av åtgärder. <p>9.2 Med hjälp av Viable Cities, utvärdera exempel på medborgarengagemang som sker i andra städer för att lära om möjligheter och utmaningar.</p> <p>9.3 Skapa metoder för att ta emot och använda medborgares synpunkter, idéer och förslag. Dessa metoder bygger på tydliga ramar, syften och mål, samt definierar vilka målgrupper som är berörda.</p> <p>9.4 Säkerställ ett helhetligt arbetssätt där inspel från medborgare inom relevanta sakområden (såsom levande stad, stadsutveckling, beredskap, osv.) integreras i klimatomställningsarbetet.</p>	<p>9.5 Inkludera metoder för medborgarengagemang i kommunens samlade arbete med klimatomställning genom att tillämpa metoder för medborgarengagemang inför större klimatompolitiska beslut och som underlag inför framtagande av strategidokument.</p> <p>9.6 Skapa utrymme för öppna och breda samhällsdialoger med medborgare (exempelvis för frågor såsom "vilken typ av stad vill vi ha?").</p> <p>9.7 Ge plats för medborgare i de lokala omställningsteamerna. Skapa forum och plats för medborgarengagemang testa modeller som crowdfunding och kommunstödda plattformar för att finansiera samhällsinitiativ.</p> <p>9.8 Använda pedagogiska verktyg för att visualisera och diskutera hållbarhet och planetära gränser på sätt som känns mer tillgängliga och holistiska för att skapa förståelse och engagemang.</p>	<p>9.9 Dela våra erfarenheter av metoder för medborgarengagemang för att skapa ett systemskifte i hur en stad arbetar med förankring och utveckling av sitt klimatarbete.</p>	<p>Testa modeller eller plattformar för specifika behov:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Massvis.se för samfinansiering - 'Doughnutmodellen' för helhetsperspektiv av omställningen

3.9 Åtagande 9: Medborgarengagemang och delaktighet i klimatomställningen

3.10 Åtagande 10: Kommunikation för klimatomställning

Gemensamt åtagande	Initiera <i>Bygg mandat och förstå systemet</i>	Etablera <i>Samskapa portfölj och vidta åtgärder</i>	Transformera <i>Skala upp, accelerera, fortsatt utforska och avancera</i>	Konkreta exempel på insatser
 <p>Vi åtar oss att samordna och förstärka vår klimatkommunikation – för att stödja omställningsarbetet internt och externt och bidra till normförändring.</p>	<p>10.1 Kartlägga kommunens interna och externa kommunikation kopplat till klimat och hållbar utveckling.</p> <p>10.2 Säkerställa politiskt och organisatoriskt mandat för att samordna kommunikationen i klimatomställningen.</p> <p>10.3 Identifiera målgrupper och ta fram en kommunikationsstrategi för klimatomställningen. Exempelvis genom att samarbeta med andra kommuner och relevanta aktörer kring:</p> <ul style="list-style-type: none"> - målgruppsanalys - att identifiera relevanta budskap och kanaler för att nå ut till relevanta målgrupper 	<p>10.4 Etablera gemensamma arbetssätt och samordnad kommunikation mellan kommunikationsavdelning, klimat- och hållbarhetsansvariga och ledning.</p> <p>10.5 Säkerställa gemensamma narrativ, språkbruk och visuella uttryck som skapar sammanhang, ökar förståelsen och stärker delaktigheten för klimatomställningen.</p> <p>10.6 Implementera kommunikationsstöd i interna processer, såsom budgetarbete, planering och dialog.</p> <p>10.7 Kommunicera med medborgare, näringsliv, civilsamhällesorganisationer på ett lättillgängligt och pedagogiskt sätt, där vi framhåller tydliga budskap, synergier och sidonyttor.</p>	<p>10.8 Bidra till kulturförändring och normförskjutning i organisationen, internt och externt genom kommunikation.</p> <p>10.9 Etablera kommunikation som ett verktyg i ledningsarbete, politikutveckling och strategisk styrning av klimatomställningen.</p> <p>10.10 Skala upp genom att sprida egna erfarenheter och goda exempel via partnerskap, nätverk och nationella initiativ för klimatkommunikation.</p>	